

تصویب قانون متحدالشکل کردن لباس

مظفر شاهدهی

قانون متحدالشکل شدن لباس در 4 دي 1307 در مجلس شورای ملی دوره ششم به تصویب نمایندگان رسید. قبل از تصویب این قانون رضا شاه به تأسی از کشور همسایه ترکیه اقداماتی برای متحدالشکل کردن لباس در کشور صورت داده بود. در آغاز به وزرا، نمایندگان مجلس، مدیران و رؤسای دواير دولتي و کارمندان دولت تکلیف شده بود لباس متحدالشکل بپوشند و کلاه لبه دار (که به کلاه پهلوي شهرت داشت) بر سر بگذارند؛ و نیز دستور داده شده بود تا محصلین و دانش آموزان مقاطع مختلف مدارس نیز اونیفورم ویژه ای به رنگ خاکی که شامل یک نیم تنه و شلوار می شد، بر تن کنند و کلاه پهلوي بر سر نهند. به تدریج پوشیدن لباس متحدالشکل به دیگر اقشار مردم نیز تکلیف شد. با این حال بسیاری از مردم کشور از این تغییر پوشش اجباري خود ناراضی بودند و در برابر فشار مأموران شهربانی مقاومت هایی صورت می گرفت. بسیاری از مردم کشور در تهران و دیگر ایالات مایل نبودند لباس آباء و اجداد خود را به کناری نهاده لباس کوتاه کت و شلوار بر تن کنند. به همین دلیل رضا شاه دستور داد مجلس شورای ملی الزام و اجبار استفاده از لباس متحدالشکل جدید را قانونی کند تا مأموران شهربانی هرگونه مخالفتی را با شدت و حدت هر چه تمامتر سرکوب کنند. به دنبال آن مجلس تصویب کرد که:

1 - کلیه اتباع ایران که برحسب مشاغل دولتي دارای لباس مخصوص نیستند در داخله مملکت مکلف هستند با لباس متحدالشکل، کلاه پهلوي و نیم تنه بافته شده در ایران ملبس شوند. این قانون «طبقات هشتگانه ذیل [را] از مقررات این قانون مستثنی» کرده بود:

1 - مجتهدین مجاز از مراجع تقلید مسلم؛

2 - مراجع امور شرعی دهات و قصبات؛

3 - مفتیان اهل سنت و جماعت؛

4 - پیشنمازان دارای محراب؛

5 - محصلین دارای اجازه روایت؛

6 - طلاب محصلین فقه و اصول؛

7 - مدرسین فقه و اصول و حکمت الهی؛

8 - روحانیون ایرانی غیر مسلم.

قانون مذکور متخلفین از مقررات در مناطق شهری را به جزای نقدی یک تا پنج تومان و یا به حبس از یک تا 7 روز محکوم می کرد و متخلفین از سایر نقاط کشور را فقط به حبس 1 تا 7 روز محکوم می شناخت. تاریخ اجرای این قانون برای مناطق شهر نشین اول فروردین 1308 اعلام شده و برای سایر نقاط کشور نیز تأخیری یک ساله قایل شده بود.

برای کسب آگاهی بیشتر بنگرید به: حسین مکی، تاریخ بیست ساله ایران، جلد پنجم، تهران، نشر ناشر، 1362، ص

. 72- 70